

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jana Passera a soudců JUDr. Michala Mazance a Mgr. Davida Hipšra v právní věci žalobce: **Ing. J. L.**, proti žalovanému: **Obvodní soud pro Prahu 2**, se sídlem Francouzská 19, Praha 2, o žalobě na ochranu proti nečinnosti žalovaného, o námitce podjatosti soudců správního úseku Městského soudu v Praze, vznesené žalobcem v řízení vedeném u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 5 A 127/2014,

t a k t o :

Soudkyně Městského soudu v Praze JUDr. Eva Pechová, Mgr. Alena Krýlová a Mgr. Michaela Bejčková **nejsou vyloučeny** z projednávání a rozhodnutí věci vedené u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 5 A 127/2014.

O d ů v o d n ě n í :

I.

1. Žalobce požádal dne 29. 7. 2013 žalovaného o poskytnutí informací podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „informační zákon“). Konkrétně žádal o „sdělení všech rozsudků zdejšího soudu, kterými bylo přiznáno zadostiučinění za nesprávný úřední postup proti Ministerstvu spravedlnosti ČR za pochybení v opatrovnických řízeních vedených obecnými soudy.“ Dále požádal o „identické informace k zadostiučiněním přiznaným v odvolacích řízeních.“

2. Přípisem ze dne 5. 8. 2013 žalovaný vyzval žalobce k úhradě částky 181 200 Kč za vyhledávání požadovaných informací.

3. Dne 25. 8. 2013 žalobce podal stížnost na postup při vyřizování žádosti o informace, v níž žádal, aby nadřízený správní orgán, Ministerstvo spravedlnosti (dále jen „ministerstvo“), rozhodlo o zrušení požadované úhrady a přikázalo žalovanému poskytnout požadované informace. Podáním ze dne 1. 11. 2013 žalobce uplatnil žádost o opatření proti nečinnosti ministerstva při vyřizování uvedené stížnosti.

II.

4. Žalobce podal dne 3. 8. 2014 u Městského soudu v Praze žalobu proti nečinnosti žalovaného.

5. Podáním ze dne 15. 8. 2014 žalobce namítl podjatost „senátu 5A Městského soudu v Praze“. Žalobce uvedl, že důvodem podjatosti je nesprávný postup senátu 5A ve věci vedené pod sp. zn. 5 A 83/2014, řízení o kasační stížnosti v této věci dosud nebylo skončeno. Jedná se o obdobnou věc, podle senátu 5A je výsledek řízení po opožděném vydání rozhodnutí ministerstva pro žalobce vždy stejný navzdory tomu, že žaloba je důvodná. Než bude tato otázka vyřízena nadřízeným soudem, řízení by mělo být přerušeno. Příčinou řízení o žalobách proti nečinnosti je opakované systematické porušování informačního zákona ministerstvem, které se městskému soudu nepodařilo „*jakkoliv korigovat*“. Soud ve věci v podstatě nikdy nerozhodoval, po vyžádání spisu ministerstvo vždy opožděně vydá rozhodnutí (zpravidla zcela či zčásti vyhoví oprávněnému prostředku). Je zřejmé, že i v dané věci soud řízení pouze zastaví. Fakticky se tedy po soudu žádá pouze to, aby vyzval ministerstvo k předložení spisu, soud by proto mohl upustit od požadavku na úhradu soudního poplatku před seznámením se s obsahem spisu. Žalobce dále konstatoval, že městský soud sám postupuje nezákonně při poskytování informací (viz např. řízení vedené u Krajského soudu v Praze pod sp. zn. 46 A 55/2013, nebo sp. zn. 45 A 41/2014, ve kterých vystupuje na straně žalovaného). Lze tedy pochybovat o jeho důvěryhodnosti a kvalitě a nestrannosti jeho rozhodování ve věcech týkajících se práva na informace. Žalobce uzavřel, že napadené sdělení vydal bývalý předseda senátu městského soudu, se kterým soudce pojí „*nadstandardní osobní vztahy*“, a bylo by proto vhodné, aby o věci rozhodl jiný správní soud.

III.

6. Městský soud v Praze předložil Nejvyššímu správnímu soudu spis k rozhodnutí o námitce podjatosti podle § 8 odst. 5 s. ř. s. spolu s vyjádřením soudkyně JUDr. Evy Pechové, Mgr. Aleny Krýlové a Mgr. Michaely Bejčkové. Soudkyně shodně prohlásily, že nemají žádný vztah k věci projednávané pod sp. zn. 5 A 127/2014, k účastníkům nebo k jejich zástupcům a nejsou si vědomy jiných okolností, které by mohly vyvolat pochybnosti o jejich nepodjatosti.

IV.

7. Námitka podjatosti vznesená žalobcem ve věci vedené u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 5 A 127/2014 není důvodná.

8. Námitka podjatosti směřovala především proti soudkyním senátu 5A Městského soudu v Praze. Z obsahu námítky však lze dovodit, že žalobce zpochybnil nepodjatost i ostatních soudců správního úseku tohoto soudu. Nejvyšší správní soud nejprve zkoumal, zda jsou dány důvody pro vyloučení soudkyně senátu 5A, který má věc v souladu s rozvrhem práce projednat a rozhodnout. Teprve v případě, že by byly tyto soudkyně vyloučeny z projednávání a rozhodnutí věci, Nejvyšší správní soud by posuzoval tvrzení žalobce ve vztahu k dalším soudcům, kteří podle rozvrhu práce zastupují členky senátu 5A (viz usnesení ze dne 18. 5. 2006, čj. Nao 32/2005 – 34).

9. Podle § 8 odst. 1 s. ř. s. platí, že soudci jsou vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci, pokud se zřetelem na jejich poměr k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům je dán důvod pochybovat o jejich nepodjatosti. Vyloučení jsou také soudci, kteří se podíleli na projednávání nebo rozhodování věci u správního orgánu nebo v předchozím soudním

řízení. Důvodem k vyloučení soudce nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech.

10. Za poměr k věci ve smyslu citovaného ustanovení se považuje přímý zájem soudce na projednávané věci, zejména zájem na jejím výsledku. Vyloučen by byl rovněž soudce, který by získal o věci poznatky jiným způsobem než dokazováním při jednání nebo ze spisu. Pochybnosti o nepodjatosti soudce pro jeho poměr k účastníkům či jejich zástupcům pak mohou vedle vztahů příbuzenských a obdobných vzniknout i tehdy, je-li vztah soudce k účastníkům, popř. jejich zástupcům nepřiměřeně přátelský či naopak zjevně nepřátelský.

11. Námitka podjatosti, kterou účastník řízení může uplatnit podle § 8 odst. 5 s. ř. s., musí být zdůvodněna a účastník řízení musí uvést konkrétní skutečnosti, z nichž tvrzenou podjatost dovozuje. Rozhodnutí o vyloučení soudce totiž představuje výjimku z ústavní zásady, podle které nikdo nesmí být odňat svému zákonnému soudci, přičemž příslušnost soudu i soudce stanoví zákon (čl. 38 odst. 1 Listiny základních práv a svobod). Postup, kterým je věc odnímána příslušnému soudu nebo soudci a přikázána jinému soudu nebo soudci, je vyhrazen pouze pro ojedinělé případy. Soudce může být vyloučen z projednání a rozhodnutí přidělené věci jen ze skutečně závažných důvodů, které mu brání rozhodnout v souladu se zákonem nezaujatě a spravedlivě.

12. Žalobce namítl, že důvodem podjatosti senátu 5A je jeho nesprávný postup ve věci vedené pod sp. zn. 5 A 83/2014. Dále konstatoval, že soudu se nepodařilo „*jakkoliv korigovat*“ porušování informačního zákona ministerstvem a že ve věci v podstatě nikdy nerozhodoval. Uvedené argumenty nemohou založit pochyby o podjatosti soudkyň senátu 5A městského soudu. Z § 8 odst. 1 s. ř. s. totiž vyplývá, že důvodem vyloučení soudce nemohou být okolnosti spočívající v jeho postupu při rozhodování v jiných věcech.

13. Žalobce dále spatřoval podjatost soudců městského soudu, resp. soudkyň senátu 5A, ve skutečnosti, že městský soud vystupuje v jiném soudním řízení jako žalovaný. Lze proto pochybovat o jeho důvěryhodnosti a kvalitě a nestrannosti jeho rozhodování ve věcech týkajících se práva na informace. Ani této námitce Nejvyšší správní soud nepřisvědčil.

14. Skutečnost, že městský soud vystupuje v řízeních vedených u Krajského soudu v Praze jako žalovaný, nevede sama o sobě k závěru o podjatosti soudců tohoto soudu ve věci všech žalob, které žalobce podal. Obdobnou situaci ve věci téhož žalobce se Nejvyšší správní soud zabýval v usnesení ze dne 28. 5. 2014, čj. Nao 163/2014 – 29, v níž uzavřel, že „*důvodem pro vyloučení všech soudců správního úseku krajského soudu nemůže být bez dalšího skutečnost, že žalobce vede souběžně u (jiného) soudu jiný spor, v němž je žalován krajský soud, podjatost jehož soudců je namítána, a to ani tehdy, pokud se obě řízení týkají obdobné právní problematiky (§ 8 odst. 1 s. ř. s.). V těchto případech proto rovněž není bez dalšího třeba přistoupit ani k delegaci nutně podle § 9 odst. 1 s. ř. s.*“ Institut podjatosti a vyloučení soudce je totiž třeba zkoumat pouze ve vztahu ke konkrétní věci, k účastníkům či k jejich zástupcům v této věci. Pro vyloučení soudce nemůže být samo o sobě dostačující, že u (jiného) soudu probíhá řízení o jiné žalobě, v němž jako žalovaný vystupuje soud, u něhož daný soudce působí. Ostatně opačný závěr by *ad absurdum* vedl k situaci, kdy by

žalobce mohl vyloučit všechny soudce určitého soudu z projednávání a rozhodování všech jeho věcí pouze tím, že podá na tento soud správní žalobu.

15. Ke stejnému názoru Nejvyšší správní soud dospěl také v jiných řízeních o námitkách podjatosti téhož žalobce, viz usnesení ze dne 3. 4. 2014, čj. Nao 118/2014 - 26, ze dne 29. 4. 2014, Nao 164/2014 - 16, nebo ze dne 4. 8. 2014, čj. Nao 296/2014 - 24. Názor Nejvyššího správního soudu na tuto otázku proto žalobci musí být nepochybně znám. Opakované uplatnění téže zjevně nedůvodné námitky vzbuzuje dojem, že žalobce uplatňuje svá procesní práva pouze s cílem ztížit průběh soudního řízení, nikoliv za účelem ochrany svých veřejných subjektivních práv.

16. Žalobce dále poukázal na možnou podjatost soudců pro osobní vztahy k předsedovi žalovaného, který byl v minulosti předsedou senátu městského soudu.

17. Nejvyšší správní soud vycházel při posouzení této námitky ze závěrů usnesení ze dne 27. 8. 2013, čj. Nao 41/2013 - 56, ve kterém zdejší soud vyslovil, že „[k]aždý soudce v průběhu své soudcovské kariéry navazuje na svých pracovištích, odborných konferencích a seminářích a při jiných příležitostech společenského života uvnitř soudcovského stavu standardní kolegiální a profesní vztahy a jen některé z nich se vyvinou ve vztahy osobní. Krom toho, hloubka těchto vztahů se v čase mění, některé se prohlubují, jiné - zejména po opuštění společného pracoviště - blednou. Každý soudce profesionál při rozhodování musí být schopen tyto standardní profesní a kolegiální vztahy odstínit, resp. jde o - zejména u soudců vyšších soudů, jež pravidelně přezkoumávají rozhodnutí svých kolegů na nižších stupních soudní soustavy - natolik běžný fenomén, že si soudci profesionálové jejich existenci při rozhodování ani nemusí uvědomovat. Není ostatně bez zajímavosti, že procesní předpisy nezakládají důvod podjatosti ve skutečnosti, že soudce vyššího soudu rozhoduje o věci vzešlé od kolegů z nižšího soudu, kde předtím působil, ale jen pokud se soudce přímo podílel na projednávání nebo rozhodování téže věci v předchozím soudním řízení“.

18. Soudkyně senátu 5A městského soudu ve vyjádření uvedly, že si nejsou vědomy žádných okolností, které by mohly vyvolat pochybnosti o jejich nepodjatosti. Z uvedeného lze dovodit, že vazby soudkyň senátu 5A k předsedovi žalovaného nejsou nestandardními vztahy, které by ovlivňovaly jejich nestrannost. Námitka podjatosti tedy není důvodná ani v tomto bodě.

19. Žalobce neuvedl žádné další konkrétní skutečnosti, které by odůvodňovaly odlišné posouzení věci. Z obsahu spisu ani z vyjádření soudkyň senátu 5A městského soudu nevyplývá žádná skutečnost, která by mohla vést k pochybnosti o jejich nepodjatosti.

20. Nejvyšší správní soud proto uzavřel, že soudkyně senátu 5A Městského soudu v Praze JUDr. Eva Pechová, Mgr. Alena Krýlová a Mgr. Michaela Bejčková nejsou vyloučeny z projednávání a rozhodnutí věci vedené u tohoto soudu pod sp. zn. 5 A 127/2014.

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 19. září 2014

JUDr. Jan Passer
předseda senátu